

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 00104-441/2019/4

Datum: 23. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z labilnostjo zdravstvene blagajne

Poslanec dr. Franc Trček je na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z labilnostjo javne zdravstvene blagajne. Poslanca zanima, kakšni so možni scenariji robustnejše javne zdravstvene blagajne, ki jih vlada pripravlja in kdaj, katere in kako jih bomo začeli uveljavljati.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju odgovarja na postavljeno vprašanje.

Uvodoma je treba poudariti, da je določena mera robustnosti zagotovljena že sedaj. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) mora v skladu s Statutom Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 87/01 in 1/02 – popr.; v nadaljnjem besedilu: Statut ZZZS) oblikovati rezervni sklad po zaključnem računu tako, da vanj nameni najmanj 25 % presežkov prihodkov nad odhodki, zmanjšanimi za neporabljene načrtovane izdatke, prenesene v realizacijo v naslednje obračunsko obdobje in to toliko časa, da rezervni sklad doseže 25 % povprečnega mesečnega prihodka iz prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje po zaključnih računih v zadnjih treh letih. Rezervna sredstva se uporabijo za pokrivanje nepredvidenih in povečanih izdatkov, ki so posledica epidemij, elementarnih nesreč, pokritja primanjkljaja ali drugih rizikov v skladu z zakonom. Skupaj so sredstva rezervnega sklada konec leta 2019 znašala cca. 35 milijonov evrov. Poleg rezervnega sklada ima ZZZS kot lastni vir v skladu s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17 in 82/18) tudi splošni sklad, ki je po stanju na dan 31. 12. 2019 znašal okrog 100 milijonov evrov, vendar bo cca. 63 milijonov evrov porabljenih že v letu 2020, ko se bodo zaradi omejitev iz Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 poplačale vse neplačane obveznosti iz leta 2019.

Ne glede na to, da rezervni sklad pri ZZZS že obstaja, pa je način njegovega oblikovanja pomanjkljiv. Sklad se namreč polni le, če ZZZS realizira presežek prihodkov nad odhodki v tekočem letu. Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) se bo zavzemalo, da se bodisi v okviru Statuta ZZZS bodisi v okviru sistemske spremembe Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ) vzpostavi sistem polnjenja rezerve v vsakem primeru, torej že vnaprej pri oblikovanju finančnega načrta ZZZS, kot to velja tudi za državni proračun.

Skladno s koalicijsko pogodbo si bo ministrstvo prizadevalo za uvedbo zdravstvenega centa na trošarine na alkohol, tobak in sladke pijače in nadaljevalo s čiščenjem odhodkovnih postavk ZZZS, s katerimi se bodo obveznosti, ki ne spadajo v obvezno socialno zdravstveno zavarovanje, prenesle na proračun. V letu 2017 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 40/17), ki je v prehodnih določbah določil postopno zagotavljanje sredstev za financiranje pripravništev zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter specializacij zdravnikov v državnem proračunu. Polno financiranje teh storitev iz državnega proračuna je skladno z zakonom predvideno v naslednjem letu. S tem je zdravstvena blagajna

razbremenjena financiranja tega področja in bo sredstva lahko zagotavljala za vse večje potrebe po zdravstvenih storitvah.

Ministrstvo se nadalje zavzema tudi za prenos financiranja terciarja I, ki zajema program učenja, program usposabljanja za posebna znanja, program razvoja in raziskovanja ter vzpostavitev in koordiniranje nacionalnih čakalnih seznamov, nacionalnih registrov bolezni in nacionalnih evidenc, torej tudi ne-zdravstvenih storitev. Trenutno so te vsebine financirane iz sredstev zdravstvene blagajne in znašajo približno 30 milijonov evrov. Ministrstvo si bo prizadevalo zagotoviti proračunska sredstva za to vsebino in urediti ustrezno pravno podlago.

Ureditev javnega financiranja zdravstvenih pravic na način, da je njihov pretežni del krit iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ogroža stabilnost financiranja na dolgi rok, saj tak sistem financiranja nima vgrajenega proticikličnega mehanizma, ki bi blažil učinke spremenjenih gospodarskih gibanj in posledičnih nihanj na strani prihodkov zdravstvenega zavarovanja. Iz tega razloga se bo ministrstvo še naprej zavzemalo za večji delež proračunskih virov namenjenih za zdravstvo, saj v Sloveniji ta delež v strukturi izdatkov za zdravstvo znaša le 3 % sredstev, kar je precej nižje kot v primerljivih državah članicah OECD.

Pri ukinitvi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in njegovi nadomestitvi si ministrstvo s ciljem zagotavljanja robustnejšega in finančno vzdržnejšega sistema zdravstvenega varstva prizadeva, da se ne glede na različne predloge nadomestitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja uveljavi sistem prispevka v nominalnem znesku, ki se bo plačeval iz neto dohodka. Tako določen znesek bo v obdobjih gospodarskega ohlajanja, ko bodo prispevki iz obveznega zdravstvenega zavarovanja padali, predstavljal določeno stopnjo proticikličnosti.

Poleg zgoraj navedenega ministrstvo v sklopu sistemske spremembe ZZVZZ pripravlja tudi vrsto drugih rešitev, ki bodo zdravstveni blagajni bodisi povečale prihodke bodisi zmanjšale odhodke, kot npr. širitev prispevnih osnov, poenotenje prispevnih stopenj, ukrepi za omejitev nadomestil za bolniško odsotnost z dela in drugi.

Skladno s programom dela ministrstva je obravnava ZZVZZ na Vladi Republike Slovenije predvidena v mesecu juniju 2020 in sprejetje v Državnem zboru Republike Slovenije do konca leta 2020.